

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 27
Ταχ. Κώδικας: 10183, Αθήνα
Πληροφορίες: Δρ.Αντώνιος Καρβούνης
Τηλέφωνο: 210 37 44 710
Φαξ: 210 37 44 713
E-mail: a.karvounis@ypes.gr

Αθήνα, 14 Ιουλίου 2014
Α.Π. 27579

Προς:

**Μόνιμη Αντιπροσωπεία της
Ελλάδας στην ΕΕ
(υπόψιν κ. Ελ. Σταυρόπουλου)**
Rue Jacques de Lalaing 19-21/
Jacques de Lalaingstraat 19-21
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIUM

**ΘΕΜΑ: Αποστολή έκθεσης για τις εργασίες του Εργαστηρίου της
Επιτροπής των Περιφερειών για την Εφαρμογή του νέου
Αναθεωρημένου Κανονισμού για τους Ευρωπαϊκούς Ομίλους
Εδαφικής Συνεργασίας-Διάλογος με τις Εθνικές Αρχές (Βρυξέλλες, 26
Ιουνίου 2014)**

Σας αποστέλλουμε συνημμένα την έκθεση του Δρ. Αντώνιου Καρβούνη, υπαλλήλου της Δ/σης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τη συμμετοχή του ως κεντρικού ομιλητή και εκπροσώπου της Ελληνικής Προεδρίας και της αρμόδιας εθνικής αρχής για τους Ευρωπαϊκούς Ομίλους Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) στις εργασίες του εργαστηρίου που διοργάνωσε η Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο 'Εφαρμόζοντας τη νέα νομοθεσία για τους ΕΟΕΣ – Διάλογος με τις Εθνικές Αρχές' που πραγματοποιήθηκαν στις Βρυξέλλες στις 26 Ιουνίου 2014.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για περαιτέρω πληροφορίες και διευκρινίσεις.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΜΑΡΙΑ ΝΙΚΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1) Υπουργείο Εξωτερικών

(α) Ειδική Νομική Υπηρεσία

Τμήμα Δικαίου Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΝΥ- ΕΕ)

(β) Ε1 Δ/ση Μορφωτικών και Πολιτιστικών Υποθέσεων

Ακαδημίας 3, Τ.Κ.10671 Αθήνα

2) Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας

Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής και Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων

Μονάδα Στρατηγικής και Παρακολούθησης Πολιτικών

Μητροπόλεως 3, Τ.Κ.10557 Αθήνα

(υπόψιν κας Μαθίλδης Κωνσταντοπούλου)

3) ΕΟΕΣ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΑ

Βύρωνος 29, Τ.Κ. 10558 Αθήνα

4) ΕΟΕΣ ΕΥΞΕΙΝΗ ΠΟΛΗ

Σ. Πέτρουλα 3, ΤΚ 13341 Άνω Λιόσια

5) Κ.Ε.Δ.Ε.

Ακαδημίας 65 και Γεναδίου 8, Τ.Κ 10678 Αθήνα

6) Ε.Ν.Π.Ε.

Μεσογείων 15, Τ.Κ 11526 Αθήνα

7) Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ ΑΕ.),

Μυλλέρου 73-77, Τ.Κ 104 36 ΑΘΗΝΑ

8) Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα

Βασ.Σοφίας 2, Τ.Κ 10674 Αθήνα

Αναπληρωτή Επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα, κ. Α. Περουλάκη

9) Γραφείο Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα

Λεωφ. Αμαλίας 8, Τ.Κ 10557 Αθήνα

Προϊστάμενο και επικεφαλής του Γραφείου, κ. Λ. Αντωνακόπουλο

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο κ. Υφυπουργού
4. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
5. Γραφείο κ. Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών
6. Δ/ση Διοίκησης
 - Τμήμα Προσωπικού (με την παράκληση να καταχωρηθεί η παρούσα έκθεση στον υπηρεσιακό φάκελο του συντάκτη της)
7. Δ/ση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης
 - Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων
 - Τμήμα Αναπτυξιακών Προγραμμάτων

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Αθήνα, 11 Ιουλίου 2014

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ**

Ε Κ Θ Ε Σ Η

Του **Αντώνιου Καρβούνη**, υπαλλήλου της Δ/σης Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σχετικά με τις εργασίες του εργαστηρίου με τίτλο 'Εφαρμόζοντας τη νέα νομοθεσία για τους ΕΟΕΣ – Διάλογος με τις Εθνικές Αρχές' που διοργάνωσε η Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ) υπό την αιγίδα της Ελληνικής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ και πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 26 Ιουνίου 2014, και όπου ορίστηκε να συμμετάσχει με την υπ'αριθ.25384/24-6-2014 απόφαση του κ. Υπουργού Εσωτερικών.

Με τις διατάξεις του νέου Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1302/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ.1082/2006 για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) όσον αφορά στην αποσαφήνιση, στην απλούστευση και στη βελτίωση της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας αυτών των ομίλων, επέρχονται σημαντικές αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ΕΟΕΣ, τις οποίες τα κράτη-μέλη της ΕΕ, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του νέου Κανονισμού, καλούνται να ενσωματώσουν στο εθνικό τους δίκαιο, τροποποιώντας τις σχετικές εθνικές διατάξεις που θεσπίστηκαν σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ.1082/2006, και να τις υποβάλλουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στόχος του εν θέματι εργαστηρίου που διοργάνωσε η ΕτΠ με τη συμμετοχή¹ εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, των αρμόδιων εθνικών αρχών για την αδειοδότηση των ΕΟΕΣ, των ιδίων

¹ Βλ. Παράρτημα 1: Πρόγραμμα και Κατάλογος Συμμετεχόντων.

των ΕΟΕΣ, τοπικών και περιφερειακών αρχών, ενώσεων και εμπειρογνωμόνων ήταν να συμβάλλει σε μια εναρμονισμένη εφαρμογή του Κανονισμού σε εθνικό επίπεδο και να διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ των εθνικών αρχών για την ανταλλαγή καλών πρακτικών αλλά και μεταξύ των εθνικών αρχών και των ενδιαφερόμενων ΕΟΕΣ.

Το εργαστήριο διαρθρώθηκε θεματικά σε τρία μέρη: Το πρώτο μέρος ήταν αφιερωμένο στις βασικές ομιλίες του συντάκτη της παρούσας, ως εκπροσώπου της αρμόδιας εθνικής αρχής για τους ΕΟΕΣ και της Ελληνικής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ· του ευρωβουλευτή κ. Joachim Zeller, ως εισηγητή του αναθεωρημένου Κανονισμού στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ)· και του κ. Βασιλείου Ξένου, ως εκπροσώπου των ΕΟΕΣ που έχουν την καταστατική έδρα στη χώρα μας. Στο δεύτερο και τρίτο μέρος ακολούθησαν στρογγυλά τραπέζια που αφορούσαν την υλοποίηση του αναθεωρημένου Κανονισμού και των ρυθμίσεων που αφορούν την πολιτική συνοχής σε σχέση με τους ΕΟΕΣ με βασικό εισηγητή τον κ. Dirk Peters, μέλος της νομικής υπηρεσίας της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Από τις εργασίες του εργαστηρίου συγκρατούνται τα εξής:

Κατά την έναρξη της εκδήλωσης, στην οποία προήδρευσε ο συντονιστής της πλατφόρμας των ΕΟΕΣ της ΕτΠ, κ. *Herwing Van Staa*, ο συντάκτης της παρούσας, ως εκπρόσωπος της Ελληνικής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ και της αρμόδιας εθνικής αρχής για τους ΕΟΕΣ υποστήριξε² ότι στη σημερινή συγκυρία που οι ευρωπαϊκές πόλεις και περιφέρειες αναζητούν τρόπους να ξεπεράσουν την οικονομική κρίση και να θέσουν τις βάσεις για την οικονομική ανάκαμψη, η θεσμική αρχιτεκτονική της νέας πολιτικής συνοχής της ΕΕ απονέμει στους ΕΟΕΣ ενεργό ρόλο κατά τη νέα προγραμματική περίοδο μέσω της αξιοποίησης των νέων χρηματοδοτικών εργαλείων όπως τα Κοινά Σχέδια Δράσης και οι ολοκληρωμένες εδαφικές επενδύσεις, συνδυάζοντας τη διασυνοριακή συνεργασία και τις τοπικές πρωτοβουλίες, σχεδιάζοντας μακροπεριφερειακές στρατηγικές και εμπεδώνοντας τη συνεργασία με φορείς τρίτων χωρών. Εκτός του νέου αναθεωρημένου Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1302/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ.1082/2006 για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ), μια σειρά ρυθμίσεων σε άλλους Κανονισμούς (τον Γενικό Κανονισμό για τα διαρθρωτικά Ταμεία, τον Κανονισμό για την Εδαφική Συνεργασία, τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Δεοντολογίας για την Εταιρική Σχέση) ανοίγει νέες προοπτικές για τους ΕΟΕΣ ως δυνάμει διαχειριστικές αρχές και δικαιούχοι έξυπνων χρηματοδοτικών μέσων. Στη συνέχεια, ο συντάκτης της παρούσας έκανε ειδική αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο που ισχύει στην Ελλάδα για τους ΕΟΕΣ, στην κατάσταση των ΕΟΕΣ στη χώρα μας (ΕΟΕΣ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΑ & ΕΥΞΕΙΝΗ ΠΟΛΗ), στην πολύ καλή συνεργασία της αρμόδιας εθνικής αρχής (Υπουργείο Εσωτερικών) με τους εκπροσώπους τους μέσω της ενημέρωσης και της ανάληψης κοινών δράσεων ευαισθητοποίησης για το

² Βλ. Παράρτημα 2: Η ομιλία του κ. Α. Καρβούνη.

θεσμό των ΕΟΕΣ σε εθνικό επίπεδο, αλλά και στις προοπτικές προσαρμογής του ανωτέρω πλαισίου στις ρυθμίσεις του αναθεωρημένου Κανονισμού. Κλείνοντας, ο συντάκτης της παρούσας, δεδομένου ότι μέχρι σήμερα κανένα κράτος-μέλος δεν έχει προχωρήσει στην προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας του στις επιταγές του νέου θεσμικού πλαισίου για τους ΕΟΕΣ, υπογράμμισε τον κίνδυνο να υποτιμηθεί και να παραγνωριστεί σε πολιτικό επίπεδο η προστιθέμενη αξία αυτού του εργαλείου με αποτέλεσμα οι νέες ρυθμίσεις τελικά να αναγνωρίζονται από τα στελέχη των εθνικών διοικήσεων μόνον σε τεχνικό επίπεδο.

Ο κ. *Joachim Zeller*, Ευρωβουλευτής και εισηγητής της αναθεώρησης του Κανονισμού υποστήριξε ότι πολλοί πολιτικοί επικαλούνται την ΕΕ αλλά όταν τίγονται εθνικά ζητήματα τότε αρχίζουν οι αντιδράσεις. Από την άποψη αυτή, επεσήμανε ότι δεν ήταν καθόλου εύκολη η προσπάθεια αναθεώρησης καθώς δεν έχει γίνει αντιληπτό ότι οι ΕΟΕΣ δεν λειτουργούν ανταγωνιστικά προς τις εθνικές αρχές όσον αφορά τον προγραμματισμό, τις συνεργασίες και τις δικτυώσεις αλλά αντίθετα συμπληρωματικά. Το έλλειμμα της πληροφόρησης και το πλεόνασμα καχυποψίας θα πρέπει να αντιμετωπισθούν και το ΕΚ αποτελεί συμπαραστάτη για τη προετοιμασία του εδάφους προς αυτήν την κατεύθυνση. Εκεί θα πρέπει να εστιαστούν οι προσπάθειες των επόμενων μηνών, διότι οι αναθεωρημένες διατάξεις του νέου Κανονισμού 1032/2013 θα πρέπει να μεταφερθούν από το χαρτί στην πράξη. Ο κ. Zeller αναγνώρισε ωστόσο ότι στην Ελλάδα καταβάλλονται προσπάθειες για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει αυτή η μορφή συνεργασίας και πέραν των συνόρων της ΕΕ. Διότι, στην ΕΕ, υπογράμμισε ο κ. Zeller, «έχουμε σύνορα αλλά αυτά δεν είναι ορατά για τον πολίτη που κυκλοφορεί ελεύθερα. Ο καθένας μας έχει συνείδηση ότι όταν μια παραμεθόρια περιοχή αντιμετωπίζει κάποιο πρόβλημα θα πρέπει να το προσεγγίσει και από την άλλη μεριά. Η δε νομοθεσία δεν είναι αυτοσκοπός αλλά εργαλείο για να ξεπεραστούν εμπόδια διοικητικά και πολλοί προσδοκούν άμεσα την εφαρμογή αυτών των δυνατοτήτων που προσφέρει η εδαφική συνεργασία». Καταλήγοντας, ο κ. Zeller τόνισε ότι η δουλειά του ΕΚ δεν τελειώνει εδώ, αφού υπάρχει Κανονισμός και πρέπει να περάσουμε στην επόμενη φάση για την αξιοποίηση των ευκαιριών που δίνονται από αυτόν.

Στη συνέχεια, το λόγο πήρε ο Διευθυντής του ΕΟΕΣ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΑ, κ. *Βασίλειος Ξένος*, ως εκπρόσωπος των ΕΟΕΣ που έχουν την καταστατική έδρα στη χώρα μας. Ο κ. Ξένος επεσήμανε ότι οι προβλέψεις του νέου Κανονισμού κινούνται στη σωστή κατεύθυνση αλλά μένει να δούμε αν θα υλοποιηθούν στην πράξη. Η Ευρώπη προσδοκά από τους ΕΟΕΣ να αποτελέσουν ένα εργαλείο για την ανάπτυξη σε διασυνοριακό, και όχι μόνον, επίπεδο. Ωστόσο, αναρωτήθηκε, απευθυνόμενος στον κ. Zeller και στον υπογράφο, ως εκπρόσωπο της αρμόδιας εθνικής αρχής της χώρας μας, εάν η πολιτική βούληση που εκφράστηκε από το ΕΚ με τους δύο Κανονισμούς για τους ΕΟΕΣ υπάρχει και στα κράτη-μέλη; «Προσβλέπουν τα κράτη-μέλη στους ΕΟΕΣ ως εταίρους μελλοντικούς ή θεωρούνται ότι είναι εμπόδια; Έχει γίνει η αναγκαία εκστρατεία ενημέρωσης ώστε οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να αντιληφθούν τη δύναμη αυτού του εργαλείου;». Αυτά ήταν μερικά από τα ερωτήματα που έθεσε ο κ. Ξένος κατά την αρχική

του τοποθέτηση. Θεώρησε ότι η ευρωπαϊκή συγκυρία στην οποία λειτουργούν οι ΕΟΕΣ χαρακτηρίζεται από μια βαθύτατη πολιτισμική κρίση διότι μπορεί τα θέματα να είναι τεχνικά αλλά στην ουσία είναι βαθύτερα και πολιτικά. Στη συνέχεια, ο κ. Ξένος αναφέρθηκε στα προβλήματα που οι ΕΟΕΣ προβάλλουν ως πιο σημαντικά, στο πλαίσιο ενός ερωτηματολογίου που μοιράστηκε σε όλους τους εμπλεκόμενους (εθνικές αρχές, ΕΟΕΣ)³ από την πλατφόρμα των ΕΟΕΣ της ΕτΠ. Αυτά, όπως σημείωσε, είναι κυρίως νομικά προβλήματα, το ζήτημα της συμμετοχής των ΕΟΕΣ στη διαδικασία κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων, η δυνατότητα να αποτελέσουν οι ίδιοι ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης, η δυνατότητα να συμμετέχουν σε προγράμματα εδαφικής συνεργασίας και συνοχής, η δυνατότητα παρέμβασής τους στο σχεδιασμό των Μακροπεριφερειακών Στρατηγικών της ΕΕ όπου για όλα αυτά, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, παρατηρείται ευκαιριακή συνδρομή των ΕΟΕΣ. Επίσης, ο κ. Ξένος έθεσε το μείζον ζήτημα του προσωπικού των ΕΟΕΣ και την αντίφαση σύμφωνα με την οποία, ενώ τα μέλη των ΕΟΕΣ, κυρίως οι δήμοι, συμμετέχουν σε μια σειρά δράσεων και προγραμμάτων, οι ίδιοι οι ΕΟΕΣ δεν δύνανται να το κάνουν αυτό, είτε σε ότι αφορά προγραμματικές συμβάσεις είτε σε διαβουλεύσεις για σχεδιαζόμενες διοικητικές μεταρρυθμίσεις. Κατά συνέπεια, συμπέρανε ο κ. Ξένος, δεν είναι δυνατόν οι ΕΟΕΣ να μπορούν να ανταπεξέλθουν και να αναλάβουν ένα στρατηγικό ρόλο για τη Στρατηγική 'Ευρώπη 2020' αφού αντικειμενικά δεν μπορούν να δώσουν πληροφορίες στην πλατφόρμα των ΕΟΕΣ για το τί ακριβώς συμβαίνει στη γεωγραφική τους επικράτεια. Καταλήγοντας, ο κ. Ξένος υπογράμμισε την αγκαστή συνεργασία με την εθνική αρχή της χώρας μας (σ.σ. Υπουργείο Εσωτερικών) και τον κοινό προβληματισμό που μοιράζονται για την επόμενη ημέρα των ΕΟΕΣ. Σε αυτό το πλαίσιο πρότεινε τα εξής: Πρώτον, οι εθνικές αρχές να εφαρμόσουν άμεσα τον Κανονισμό (ΕΕ) 1032/2013 χωρίς εκπτώσεις και περαιτέρω ερμηνείες. Δεύτερον, ο διάλογος με τις εθνικές αρχές θα πρέπει να καθιερωθεί και μάλιστα οι συναντήσεις της πλατφόρμας των ΕΟΕΣ να γίνονται περιοδικά στις χώρες όπου υπάρχουν οι καταστατικές έδρες των ΕΟΕΣ για να αντιληφθούν οι τοπικές κοινωνίες ότι η Ευρώπη είναι κοντά τους. Μάλιστα, δηλώνοντας την πλήρη εμπιστοσύνη του στο θεσμό, ο κ. Ξένος έκανε μνεία σε μια αποστροφή του Jean Monnet ότι «υπάρχουν δύο κατηγορίες ανθρώπων: αυτοί που θέλουν να είναι κάποιιοι και αυτοί που θέλουν να κάνουν κάτι», σημειώνοντας ότι οι εκπρόσωποι των ΕΟΕΣ ανήκουν στη δεύτερη κατηγορία.

Στρογγυλό Τραπέζι 1: Η εφαρμογή του Κανονισμού για τους ΕΟΕΣ

Ο κ. Dirk Peters, μέλος της νομικής υπηρεσίας της Γενικής Δ/σης Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σκιαγράφησε τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσουν οι αρμόδιες εθνικές αρχές για την προσαρμογή των εθνικών νομοθεσιών τους στις νέες ρυθμίσεις που εισήγαγε ο αναθεωρημένος Κανονισμός⁴. Σημείωσε καταρχάς ότι θα δημοσιευθεί άμεσα από τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενιαίος Κανονισμός για τους ΕΟΕΣ που θα ενσωματώνει τις νέες

³ Βλ. Παράρτημα 3: Οι απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο.

⁴ Βλ. Παράρτημα 4: Η παρουσίαση των βασικών σημείων του κ. Dirk Peters για τις υποχρεώσεις των εθνικών αρχών που προκύπτουν από τον αναθεωρημένο Κανονισμό.

διατάξεις. Ο αναθεωρημένος Κανονισμός βρίσκεται σε ισχύ από 22 Ιουνίου 2014, καταληκτική ημερομηνία για την προσαρμογή των εθνικών νομοθεσιών στις νέες ρυθμίσεις. Μέχρι σήμερα κανένα κράτος-μέλος της ΕΕ (εκτός από τη Σλοβακία που απηύθυνε ερώτημα για τον τρόπο υποβολής των εθνικών διατάξεων) δεν έχει αποστείλει στις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το νέο τροποποιημένο εθνικό πλαίσιο για τους ΕΟΕΣ. Ο κ. Peters υπογράμμισε ότι το εξάμηνο που μεσολάβησε από τη δημοσίευση του Κανονισμού ήταν πράγματι σχετικά μικρό διάστημα για την αναγκαία προσαρμογή των εθνικών νομοθεσιών. Ωστόσο, χώρες όπως η Γαλλία, η Δανία, οι Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο υποχρεώνονται, λόγω των δεσμών τους με υπερπόντια εδάφη, να προσαρμοστούν άμεσα. Στη συνέχεια, ο εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ανέφερε μια σειρά θέματα που ρυθμίζονται με το νέο Κανονισμό: (α) Δικαίωμα συμμετοχής σε ΕΟΕΣ, (β) διαδικασία έγκρισης συμμετοχής φορέων σε ΕΟΕΣ (το θέμα της σύστασης ενός ΕΟΕΣ αφορά τα μέλη του και όχι την εκάστοτε εθνική αρχή, η οποία επιλαμβάνεται μόνον ως προς τη σύμβαση και τη συμμετοχή των φορέων σε αυτούς, ενώ θα πρέπει να θεσπιστούν κανόνες για τους φορείς από τρίτες χώρες), (γ) εφαρμοστέο δίκαιο για ΕΟΕΣ (σε αυτό το σημείο αναφέρθηκε μεταξύ άλλων και στους κανόνες που αφορούν το προσωπικό των ΕΟΕΣ και τη δυνατότητα που τους δίδεται από τον Κανονισμό, και όχι από τις εθνικές αρχές, για την επιλογή του καθεστώτος πρόσληψης προσωπικού δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου), (γ) έλεγχος διαχείρισης δημοσίων πόρων (εκτός κοινοτικών πόρων), (δ) ετήσιες αναφορές, (ε) περιορισμένη ευθύνη ΕΟΕΣ, (στ) συνδρομές κτλ.

Ακολούθως, το λόγο έλαβε ο κ. *Ελευθέριος Σταυρόπουλος* από τη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδας στην ΕΕ, ο οποίος προήδρευσε στην αρμόδια Ομάδα Εργασίας του Συμβουλίου της ΕΕ που διαπραγματεύτηκε με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τη νέα νομοθεσία για τους ΕΟΕΣ, λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις και γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής των Περιφερειών για το συγκεκριμένο θέμα. Ο κ. Σταυρόπουλος τόνισε ότι τα κράτη-μέλη έχουν εκφραστεί θετικά στο πλαίσιο του Συμβουλίου της ΕΕ για την εφαρμογή του Κανονισμού. Στη συνέχεια, ο εκπρόσωπος του ΕΟΕΣ Εύξεινη Πόλη, κ. Νικόλαος Κρημνιανιώτης, απηύθυνε δύο ερωτήματα προς τον συντάκτη της παρούσας αναφορικά με το προσωπικό των ΕΟΕΣ και τη συμμετοχή των ΕΟΕΣ στη διαβούλευση για τη Μακροπεριφερειακή Στρατηγική της ΕΕ για την Αδριατική-Ιόνιο (στην οποία δεν προσκλήθηκαν οι ΕΟΕΣ και δεν συμμετείχαν) και το νέο διακρατικό πρόγραμμα Βαλκάνια-Μεσόγειος 2014-2020 (συμμετείχε μόνον ο ΕΟΕΣ Εύξεινη Πόλη λόγω προσωπικών επαφών με την Τεχνική Γραμματεία του προγράμματος). Ο κ. Κρημνιανιώτης πρότεινε όταν συζητούνται θέματα εδαφικής συνεργασίας οι ΕΟΕΣ να είναι επίσημα στον κατάλογο των συμμετεχόντων στις διαβουλεύσεις. Όσον αφορά στο προσωπικό, πρόσθεσε ότι αφού πλέον είναι στη διακριτική ευχέρεια των ΕΟΕΣ να επιλέξουν το καθεστώς πρόσληψης ζήτησε από τον συντάκτη της παρούσας και τον κ. Σταυρόπουλο να του υποδείξουν τρόπους να αποφύγουν οι ΕΟΕΣ τη διαδικασία του ΑΣΕΠ που ισχύει στη χώρα μας, εφόσον οι ΕΟΕΣ είναι δυνάμει βάσει κοινοτικής οδηγίας δημόσιοι φορείς. Σε αυτό το σημείο ο κ. Peters υπογράμμισε ότι στον Κανονισμό δεν αναφέρεται αν οι ΕΟΕΣ είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου αλλά οι εθνικές αρχές

μπορούν να καθορίσουν το ειδικό νομικό τους καθεστώς. Από την πλευρά του, ο συντάκτης της παρούσας υπενθύμισε στον κ. Κρημνιανιώτη την εθνική νομοθεσία για το προσωπικό των ΕΟΕΣ που τους δίνει τη δυνατότητα να αποσπούν προσωπικό από τα μέλη τους. Σε ότι αφορά τον ΑΣΕΠ και τις χρονοβόρες διαδικασίες έγκρισης προσωπικού για την υλοποίηση προγραμμάτων εδαφικής συνεργασίας, ο υπογράφων επεσήμανε ότι αναγνωρίζει τις δυσκολίες από την ισχύ του συγκεκριμένου καθεστώτος για τις συμβάσεις έργου και, ενδεχομένως στο πλαίσιο μιας διυπουργικής επιτροπής που θα επιληφθεί για την προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας στις επιταγές του νέου αναθεωρημένου Κανονισμού, και με τη συμμετοχή εκπροσώπων των ΕΟΕΣ, να τεθούν αυτά τα ζητήματα. Επίσης, ο συντάκτης της παρούσας τόνισε ότι το Υπουργείο Εσωτερικών, τουλάχιστον σε διοικητικό επίπεδο, έχει αποδείξει όλα αυτά τα χρόνια ότι βρίσκεται δίπλα στους ΕΟΕΣ, καθώς οποιοδήποτε πρόγραμμα και πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κοινοποιείται από το ΥΠΕΣ άμεσα σε αυτούς. Ο κ. Σταυρόπουλος από τη μεριά του σημείωσε την ανάγκη αναζήτησης απαντήσεων σε αυτά τα θέματα στις ανταλλαγές πρακτικών μεταξύ περιφερειών και κρατών μελών. Επίσης, πρόσθεσε ότι τα ίδια προβλήματα όσον αφορά την πρόσληψη προσωπικού εκτός διαδικασιών ΑΣΕΠ αντιμετωπίζει και η Τεχνική Γραμματεία για τα διασυνοριακά προγράμματα που και η ίδια δεν μπορεί να αποφύγει αυτές τις διαδικασίες. Όσον αφορά στη συμμετοχή των ΕΟΕΣ στις διάφορες διαβουλεύσεις, ο κ. Σταυρόπουλος έκανε μνεία στον Ευρωπαϊκό Κώδικα Δεοντολογίας για την Εταιρική Σχέση στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων και εν προκειμένω στο άρθρο 5 όπου ορίζεται με σαφήνεια ποιος πρέπει υποχρεωτικά να συμμετέχει στις διαβουλεύσεις για την κατάρτιση των επιχειρησιακών προγραμμάτων καθώς τα κράτη μέλη θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις ενώσεις των ΟΤΑ, των επιμελητηρίων κτλ, δηλαδή τους πλέον αντιπροσωπευτικούς εκπροσώπους της κοινωνικής και οικονομικής ζωής. Οι ΕΟΕΣ δεν αποκλείονται από αυτές τις διαδικασίες αλλά δίνεται σε πρώτη φάση προτεραιότητα στις συγκεκριμένες, πλέον αντιπροσωπευτικές ενώσεις χωρίς αυτό να αποκλείει την προσέγγιση από τους ίδιους τους ΕΟΕΣ των εθνικών αρχών για να τους θέσουν υπόψη το αίτημά τους.

Στη δευτερολογία του, ο κ. Κρημνιανιώτης υπογράμμισε ότι το πρόβλημά του ΕΟΕΣ Εύξεινη Πόλη αφορά την πρόσληψη προσωπικού για την υλοποίηση έργου εδαφικής συνεργασίας και όχι απλώς τη στελέχωση της γραμματείας του. Έθιξε εκ νέου τη χρονοβόρο διαδικασία του ΑΣΕΠ για την έγκριση της πρόσληψης επιστημονικού προσωπικού κάτι που σήμαινε απώλεια προγραμμάτων και την αναγκαστική απασχόληση του μονίμου προσωπικού του δήμου που φιλοξενεί τον ΕΟΕΣ. Επίσης, ο κ. Κρημνιανιώτης ανέδειξε το ζήτημα της εταιρικότητας και πρότεινε στα προγράμματα της εδαφικής συνεργασίας η εταιρικότητα που υφίσταται στους ΕΟΕΣ να λαμβάνεται υπόψη και όχι να ζητούνται επιπλέον εταίροι. Απαντώντας σε αυτό, ο κ. Peters συμφώνησε ότι δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι οι ΕΟΕΣ θα πρέπει, εφόσον πληρείται το κριτήριο της διακρατικής συνεργασίας μεταξύ των μελών του, να υποβάλει τις προτάσεις του ως μία ενιαία οντότητα χωρίς να χρειάζεται επιπλέον εταίρους για τα εδαφικά προγράμματα. Επίσης, ο κ. Peters τόνισε ότι οποιαδήποτε

αμφιβολία για την εφαρμογή του Κανονισμού θα πρέπει να κοινοποιείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να μην βρεθεί στη δυσάρεστη θέση να εγκαλέσει το κράτος-μέλος για παραβίαση του κοινοτικού δικαίου. Σε αυτό το σημείο, συνοψίζοντας, ο Dr. Norbert Jankai, διευθυντής της Κεντρικής Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας για τις Διασυνοριακές Πρωτοβουλίες (CESCI), πρότεινε η ΕιΠ να διατηρήσει ενεργό ρόλο στην προώθηση του θεσμού καθώς ακόμη δεν είναι ευρέως κατανοητός ο ρόλος του τόσο μεταξύ των κρατών-μελών όσο και μεταξύ των ίδιων των μελών του. Ορισμένα κράτη-μέλη ζητούν τροποποιήσεις στο θεσμικό πλαίσιο κάτι που αντίκειται στον Κανονισμό, σημείωσε καταλήγοντας.

Στρογγυλό Τραπέζι 2: Η εφαρμογή συγκεκριμένων ρυθμίσεων της πολιτικής συνοχής της ΕΕ που είναι συναφείς με τους ΕΟΕΣ

Το δεύτερο μέρος του εργαστηρίου επικεντρώθηκε στον επιχειρησιακό ρόλο που απονέμεται από τη θεσμική αρχιτεκτονική της νέας πολιτικής συνοχής στους ΕΟΕΣ, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των εργασιών της ετήσιας συνάντησης της πλατφόρμας των ΕΟΕΣ (18 Φεβρουαρίου 2014)⁵ και του σεμιναρίου που διοργάνωσε η ΕιΠ με την Ένωση των Ευρωπαϊκών Παράκτιων Περιφερειών (19 Νοεμβρίου 2013) με θέμα τη συμμετοχή των πολιτών των παράκτιων περιφερειών στο σχεδιασμό των Συμβάσεων Εταιρικής Σχέσης και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων τους⁶.

Ο κ. Peters έκανε μια αναφορά σε ρυθμίσεις⁷ που περιέχονται σε άλλους Κανονισμούς για την πολιτική συνοχής και αφορούν το ρόλο των ΕΟΕΣ σε αυτήν. Καταρχάς, σύμφωνα με τον αναθεωρημένο Κανονισμό, ο ΕΟΕΣ ενεργεί εντός των ορίων των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί, ήτοι της διευκόλυνσης και την προαγωγής της εδαφικής συνεργασίας για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης, και της άρσης των εμποδίων στην εσωτερική αγορά. Ένας ΕΟΕΣ μπορεί να διενεργεί ειδικές δράσεις εδαφικής συνεργασίας μεταξύ των μελών του με ή χωρίς την οικονομική συνεισφορά της Ένωσης. Τα καθήκοντα ενός ΕΟΕΣ μπορούν να αφορούν, κατά κύριο λόγο, την εφαρμογή προγραμμάτων συνεργασίας ή μέρους αυτών ή εφαρμογή δράσεων που έχουν τη στήριξη της Ένωσης μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και/ή του Ταμείου Συνοχής. Αυτό το σημείο αναδεικνύεται μέσα από τους υπόλοιπους Κανονισμούς: οι ΕΟΕΣ δύνανται να αποτελέσουν διαχειριστικές αρχές σύμφωνα με τον Κανονισμό για την Εδαφική Συνεργασία (αυτή τη στιγμή μόνον σε μία περίπτωση ισχύει κάτι τέτοιο στην περιφέρεια του Λουξεμβούργου), μπορούν να υλοποιήσουν ή να διαχειριστούν εξ ολοκλήρου ή εν μέρει πρόγραμμα εδαφικής συνεργασίας (εδώ δεν υπάρχει κάποιο παράδειγμα). Σε αυτό το σημείο, μάλιστα, ο κ. Peters εξέφρασε την αμφιβολία του για το αν και κατά πόσο τα

⁵ Βλ. <https://portal.cor.europa.eu/egtc/en-US/news/Pages/EGTCs-contributing-to-the-Europe-2020-growth-objectives.aspx>

⁶ Βλ. <https://portal.cor.europa.eu/egtc/en-US/news/Pages/The-CoR-and-the-AEBR-call-for-more-participation-of-border-regions-and-EGTCs-in-the-Operational-Programmes.aspx>

⁷ Βλ. Παράρτημα 5: Παρουσίαση των βασικών σημείων της εισήγησης του κ. Dirk Peters στο δεύτερο στρογγυλό τραπέζι.

κράτη-μέλη γνωρίζουν τις συγκεκριμένες δυνατότητες. Επίσης, αναφέρθηκε η δυνατότητα υλοποίησης και διαχείρισης (ως ενδιάμεσος φορέας) ολοκληρωμένων εδαφικών επενδύσεων. Αρκετοί ΕΟΕΣ σχεδιάζουν τέτοιες πρωτοβουλίες. Επίσης, σε διαπεριφερειακό επίπεδο οι ΕΟΕΣ καλούνται στο πλαίσιο αναπτυξιακών και επενδυτικών προγραμμάτων να αναλάβουν ενεργό ρόλο, αν και οι περιφερειακές αρχές αντιδρούν προς το παρόν σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Τέλος, ως ενιαίος και μοναδικός φορέας, ένας ΕΟΕΣ δύναται να υλοποιήσει έργα στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων ή ανταγωνιστικών προγραμμάτων να αποτελέσει δικαιούχο ενός Κοινού Σχεδίου Δράσης (όχι για υποδομές) και να παρέχει σε διασυνοριακό επίπεδο υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (ή ακόμη δημόσιες υπηρεσίες). Σύμφωνα με τον κ. Peters, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ευελπιστεί ότι οι ΕΟΕΣ θα αναλάβουν την παροχή σε διασυνοριακό επίπεδο υπηρεσιών στους τομείς των μεταφορών, των υδάτινων πόρων, της αποχέτευσης, των απορριμμάτων και της εκπαίδευσης.

Μετά το πέρας της παρουσίασης του κ. Peters, η κα *Sandra Sodini*, διευθύντρια του ΕΟΕΣ Euro-GO παρατήρησε ότι τα κράτη-μέλη δεν έχουν ευνοήσει τους ΕΟΕΣ στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής και αυτό αρχίζει να γίνεται συνείδηση μόνον σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Όταν γίνει συνείδηση από τα κράτη-μέλη ότι οι ΕΟΕΣ έχουν θεμελιώδη ρόλο τότε θα έχει γίνει σημαντικό βήμα για την Ευρώπη. Από την πλευρά του, ο κ. *Alfonso Alcolea*, εκπρόσωπος της πλατφόρμας των ΕΟΕΣ, αναφερόμενος στο ερωτηματολόγιο που μοιράστηκε στους ΕΟΕΣ και στις εθνικές αρχές πριν τη συνάντηση, και ειδικότερα στο ερώτημα αν τα κράτη-μέλη είναι διατεθειμένα να αδειοδοτήσουν ορισμένες αποκλίσεις/εξαιρέσεις σε σχέση με τους ΕΟΕΣ δεύτερης γενιάς και στα θέματα του προσωπικού, όπως υποστήριξε, πολλά κράτη-μέλη φαίνεται ότι έχουν άγνοια σε μια σειρά θέματα που αφορούν τους ΕΟΕΣ. Έτσι δημιουργούνται εμπόδια και προβλήματα τόσο στην εφαρμογή των κανόνων που έχουν σχέση με το προσωπικό των ΕΟΕΣ όσο και με τον τρόπο φορολόγησης των ΕΟΕΣ ή κατά τη κήρυξη διαγωνισμών για προμήθειες κτλ. Σε αυτό το σημείο ο κ. Peters σημείωσε ότι δεν αντιλαμβάνεται τί λόγο μπορούν να έχουν τα κράτη-μέλη, είτε θετικό είτε αρνητικό, για το προσωπικό που έχει αποφασίσει να προσλάβει ο ΕΟΕΣ. Βέβαια το θέμα της φορολογίας δεν θίγεται καθόλου στον Κανονισμό οπότε είναι ζήτημα των κρατών-μελών. Όσον αφορά τις προμήθειες και τους διαγωνισμούς, για τους οποίους δεν αναφέρεται κάτι στον Κανονισμό, ο εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφέρθηκε στην τροποποιημένη Οδηγία για τις δημόσιες προμήθειες (2014/24/ΕΕ), την οποία μέσα σε 18 μήνες οφείλουν τα κράτη-μέλη να μεταφέρουν στο εσωτερικό δίκαιο, όπου για πρώτη φορά στην παρ.5 άρθρο 39 αναφέρονται δίπλα στις δημόσιες αρχές και τις κοινοπραξίες και οι ΕΟΕΣ («Σε περίπτωση που αναθέτουσες αρχές από διαφορετικά κράτη μέλη έχουν συστήσει κοινή νομική οντότητα, συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών ομίλων εδαφικής συνεργασίας δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ή άλλων οντοτήτων που ιδρύονται δυνάμει της νομοθεσίας της Ένωσης, οι συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές συμφωνούν, μέσω απόφασης του αρμόδιου οργάνου της κοινής νομικής οντότητας, επί των εφαρμοστέων εθνικών κανόνων περί προμηθειών ενός

από τα ακόλουθα κράτη μέλη α) οι εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου έχει την έδρα της η κοινή νομική οντότητα· β) οι εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου διεξάγει τις δραστηριότητές της η κοινή νομική οντότητα»· κάτι που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη από τα αρμόδια υπουργεία που θα μεταφέρουν την Οδηγία στην εθνική έννομη τάξη τους. Κάτι ανάλογο θα κάνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και για τη φορολογία των ΕΟΕΣ. Στη συνέχεια η *Dr. Nora Ivady*, προϊσταμένη του Υπουργείου Δημόσιας Διοίκησης και Δικαιοσύνης της Ουγγαρίας επεσήμανε ότι στη χώρα της οι ΕΟΕΣ επιλέγουν απλούστερες λύσεις, εφαρμόζοντας τη νομοθεσία του κράτους όπου έχουν την καταστατική έδρα τους όσον αφορά την απασχόληση και τη φορολογία. Η αδειοδοτούσα αρχή στην Ουγγαρία υποστηρίζει τη σύσταση των ΕΟΕΣ και βρίσκεται σε διαρκή επικοινωνία με τα αρμόδια υπουργεία. Κατά γενική ομολογία, πάντως, υποστήριξε, τα κράτη-μέλη επιλέγουν άλλες μορφές συνεργασίας. Όσον αφορά τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία της πολιτικής συνοχής, όπως οι ολοκληρωμένες εδαφικές επενδύσεις, οι κανόνες τους χαρακτηρίζονται περίπλοκοι και γι' αυτό οι ΕΟΕΣ δεν έχουν προχωρήσει σε αυτές.

Ο κ. *Jens Gabbe*, επικεφαλής της συμβουλευτικής επιτροπής της Ένωσης των Ευρωπαϊκών Παράκτιων Περιφερειών, υποστήριξε ότι στους ΕΟΕΣ δόθηκαν αντικείμενα και όχι εξουσίες ή αρμοδιότητες των εθνικών αρχών. Οι ΕΟΕΣ, όπως χαρακτηριστικά είπε, «δεν μπαίνουν στα χωράφια των δήμων και των περιφερειών». Οι ΕΟΕΣ δεν είναι ανταγωνιστικοί προς οποιαδήποτε αρχή και το ζητούμενο είναι η υποστήριξη όχι η τεχνική αλλά η πολιτική εμπιστοσύνη προς αυτούς. Σε αυτό το σημείο, ο κ. Κρημνιανιώτης επανέλαβε την πρόταση του κ. Ξένου να πραγματοποιούνται συναντήσεις της πλατφόρμας των ΕΟΕΣ στα κράτη-μέλη που φιλοξενούν τις καταστατικές τους έδρες ούτως ώστε οι πολιτικοί και τα αρμόδια υπουργεία να κατανοούν τί σημαίνει ΕΟΕΣ. Υπογράμμισε δε την άριστη συνεργασία με το Ελληνικό Υπουργείο Εσωτερικών και τον συντάκτη της παρούσας αλλά , όπως σημείωσε, σε κάθε αλλαγή πολιτικού προσωπικού προκύπτει η ανάγκη εκ νέου ενημέρωσης. Μέχρι σήμερα, συνέχισε ο κ. Κρημνιανιώτης, δεν έχει γίνει κτήμα των πολιτικών το εν λόγω εργαλείο. Σε αυτό το πλαίσιο, ημερίδες και συναντήσεις υπό την αιγίδα της πλατφόρμας, θα συνέβαλαν στη διάδοση των ΕΟΕΣ σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Κλείνοντας το εργαστήριο, ο κ. *Alfonso Alcolea* αναγνώρισε την ανάγκη ύπαρξης διαλόγου σε εθνικό επίπεδο και από αυτήν την άποψη η πρόταση της ελληνικής πλευράς βρίσκεται στη σωστή κατεύθυνση. Βέβαια δεν είναι ο ρόλος της ΕτΠ να υπαγορεύσει στα κράτη-μέλη ένα συγκεκριμένο τρόπο ενέργειας αλλά παρ' όλα αυτά προκύπτει μια συγκεκριμένη ανάγκη. Τέλος, ευχαριστώντας την Ελληνική Προεδρία, τόνισε, ότι μαζί με την Επιτροπή των Περιφερειών αντιλήφθηκε τη σημασία που έχει ο διάλογος μεταξύ των κρατών-μελών για το θέμα των ΕΟΕΣ, ξεκινώντας έτσι μια διαδικασία για τους ΕΟΕΣ δεύτερης γενιάς τόσο σε νομοθετικό όσο και σε επιχειρησιακό επίπεδο. Υπενθυμίζοντας τα εργαστήρια για τους ΕΟΕΣ στην 12^η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα των Περιφερειών και των Πόλεων⁸, τόνισε ότι η συζήτηση για τους ΕΟΕΣ δεν σταματά εδώ καθώς θα πρέπει να αναδειχθούν οι βασικές προτεραιότητες διαπεριφερειακής συνεργασίας

⁸ Βλ. Παράρτημα 6: Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων για τους ΕΟΕΣ και την ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία στο πλαίσιο της 12^{ης} Ευρωπαϊκής Εβδομάδας των Περιφερειών και των Πόλεων.

ενόψει του νέου προγράμματος Interreg Europe αλλά και των άλλων ανταγωνιστικών προγραμμάτων.

Ο ΣΥΝΤΑΞΑΣ

Αντώνιος Καρβούνης